

IPARI JOGALKOTÁS

Az átszervezendő Szabadalmi Bíróságnak kizárólagos hatáskört kell biztosítani a szabadalmak körüli jogi kérdések eldöntésénél

Az érdekeltek régi óhaját fejezte ki a »Magyar Ipar« legutóbbi számában Karczag György dr. cikke, amikor a Szabadalmi Bíróság műszaki bírúinak képesítésével kapcsolatban legfontosabb szempontként e bíróság hatáskörének a közeljövőben szükséges lényeges kiterjesztését jelölte meg. Feltétel nélkül csatlakozik mindenki, aki a Szabadalmi Bíróság munkásságát ismeri, a szerző ama megállapításához, hogy ez az intézmény elsővonalbeli, a szó legszorosabb értelmében szakhatóság. Ipari tulajdonjogi jogszolgáltatásunk, amennyiben azt törvényes rendelkezéseink erre a hatóságra bízzák, mint bel- mind külföldön, elismerten, a jogkereső közönség teljes megnyugtására működik. Annál súlyosabb, jogos kifogások merülnek fel ott, ahol a törvény ipari tulajdonjogi kérdések elintézését más hatóságok elé utalja.

Elavult a régi szabadalmi törvény

A ma érvényben levő 1895. évi XXXVII. tc. — dacára az időközben világot látott számos kiegészítő és módosító novellának és rendeletnek — rég elavult. Azokat a törekvéseket, amelyek ipari tulajdonjogi jogszolgáltatásunk korszerűsítésére és tökéletesítésére irányultak, a háború megakasztotta. Ha a gyökeres módosításra egyelőre nem is nyílik alkalom, az újjáépítés kapcsán sürgős teendő annak a jogbizonytalanságnak a megszüntetése, amely a kérdés mai szabályozása mellett jogszolgáltatásunk e terén fennáll.

E rövid cikk keretében, a mai állapotnak csak arra a hiányára kívánok rámutatni, amely a szabadalmi jog érvényesítésével és e jog érvénytelenítésével kapcsolatban, mint a jogbiztonság hiánya jelentkezik.

Az engedélyezési eljárás folyamán a szabadalmat megadó hatóság legfontosabb feladata, hogy e kizárólagos jogterjedelmét, az oltalom körét világosan meghatározza, úgyhogy későbbi eljárások folyamán egyértelműen legyen eldönthető, hogy valamely adott műszaki alkotás ez oltalmi kör alá esik-e vagy sem. Ez előfeltétele egyrészt annak, hogy a jog tulajdonosa ne élvezzen messzebbmenő védelmet annál, amely őt tényleg megilleti, másrészt, hogy jogát

esetleges bitorlóval szemben érvényesíthesse. Csak a jog ilyen szabatos elhatárolása teszi lehetővé, hogy később, vita esetén, a szabadalom jogos fennállása ismert korábbi alkotásokkal való összehasonlítás útján eldönthető, illetőleg későbbi alkotásokkal való összehasonlítás útján, a bitorlás ténye megállapítható legyen.

Nem szorul közelebbi indokolásra, hogy e kérdések eldöntése sem *pusztán jogi*, sem *pusztán műszaki* ismeretek alapján nem lehetséges. A *pusztán jogi* képzettség a mindig fennforgó műszaki összefüggések, a *tisztán műszaki* képzettség pedig a jogi kérdések eldöntéséhez nem elegendő. A gyakorlatban a kettő között a legtöbb esetben éles határvonal nem is húzható, a *műszaki és szabadalomjogi vonatkozások egymással szorosan egybe vannak kötve és külön-külön el sem bírálhatók*. Ehhez járul a jogterület nemzetközi vonatkozásainak szerepe, amely szükségszerű, miután *hazánk tagja az Ipari Tulajdon Védelmére Alakult Nemzetközi Uniónak* és így a nemzetközi, valamint külföldi jog ismerete az ily viták eldöntéséhez nélkülözhetetlenül szükséges. Jelentős találmányokra a bejelentő az országok egész sorában szokott szabadalmakat szerezni és a *szabadalmakkal kapcsolatos jogviták rendszerint egyidejűleg több országban folynak*. Mivel az általános szabadalomjogi vezérelvek, amelyeket az illetékes hatóságok ily viták eldöntésénél követni szoktak, általában egységesek, joggal várható el, hogy a különböző országok ítékezéseiben ezek egységesen nyilvánuljanak meg.

Nagyobb hatáskört a Szabadalmi Bíróságnak

Mind ezeknek a követelményeknek a magyar szakhatóság, a Szabadalmi Bíróság, teljes mértékben megfelel. Ez a bíróság állandóan és csakis ipari jogvédelmi ügyekben bíraskodik, bírái — mind a műszaki, mind a jogi képesítésűek — hosszú évekre visszamenő gyakorlattal, kiváló szakismeretekkel rendelkeznek, úgyhogy e hatóságnál a jogkereső felet megnyugtató bíraskodás minden előfeltétele adva van.

A jogbiztonság azonban kétségessé válik, amint a szabadalom tulajdo-

nosa a rendszerint temérdek munkával és sok költséggel megszerzett szabadalmából jogokat kíván érvényesíteni. *A szabadalmi jogaiban sérített felet a törvény a rendes bíróság — rendszerint a járásbíróság — elé utalja és annak feladatává teszi, hogy a bitorlás előfeltételét tevő azonosság kérdésében döntsön.* Már maga az a körülmény, hogy a döntés elsőfokon egyetlen, kizárólag jogi képesítéssel rendelkező bíróra van bízva, a jogkereső félre nem lehet megnyugtató. Ennél még súlyosabban esik latba, hogy *a jogi képesítésű bíró a műszaki kérdések eldöntésére természetesen nem alkalmas és kénytelen műszaki bírósági szakértő formájában segítségét igénybe venni.* Jelentősebb ügyekben a felek is szakértőket neveznek meg, akiknek véleménye egymással rendszerint homlokegyenest ellenkező. Bár a bírót a bírósági szakértő véleménye sem köti, a gyakorlatban a helyzet mégis az, hogy kénytelen a három vélemény közül az egyiket elfogadni. A döntés tehát valamelyik szakértő véleményéből jön létre, ami semmiképp sem megnyugtató, mert a *szakértő először is nem bíró, akit összeférhetlenségi és egyéb diszciplináris szabályok kötnének, azután pedig szabadalomjogi képzettsége rendszerint egyáltalában nincsen.* A szakértői bíraskodás veszélyei közismertek. Nyilvánvaló, hogy az adott körülmények között ez a bíraskodás szabadalomjogi szempontból nem lehet sem *szakszerű*, sem *egyértelmű*, hanem *ellenkezőleg* tág teret nyújt mind *jogos igények érvénytelenítésére*, mind *jogtalan igények érvényesülésére*. Ennek folytán hiányzik az előfeltétele annak, hogy a szabadalomadta oltalom a megfelelő mértékben érvényesüljön.

A mai helyzet jogbizonytalanságot jelenl

A kérdés e rendezésének hiányosságát nyilván már a törvényhozó is érezte, a kiküszöbölésére tett kísérlet azonban eredménytelen maradt. A törvénynek az az intézkedése, amely a leírás felett felmerülő vita esetén a Szabadalmi Bíróság megkeresését írja elő, nem szünteti meg a súlyos bajokat, mert a leírás rendszerint olyan egyértelműen világos, hogy a

felek azon nem vitáznak és így a Szabadalmi Bíróság megkeresésére sor nem is kerül. Ha pedig ilyen vita mégis felmerül, a Szabadalmi Bíróság szerepe a törvény szerint csak a leírás értelmezésében van, de nem terjedhet ki a tulajdonképpeni vitás kérdésre, a szabadalomsértés kérdésére. Ebben továbbra is a szabadalomjogi kérdésekben rendszerint teljesen járatlan »szakértő« dönt. Ilyen körülmények között az eljárásban a legtöbb esetben vagy a szabadalomadta oltalom nem juthat érvényre, vagy ez oltalmon túlmenő, tehát jogtalan igények érvényesülnek. Így egyrészt a szabadalomtulajdonos nincs biztonságban afelől, hogy a szabadalommal szerzett jogaival eredményesen élhet, másrészt az ipar sem ténykedhet az a biztonsággal, amely viszon' a nyugodt fejlődés előfeltétele.

Az orvoslás egyetlen célravezető módja a Szabadalmi Bíróság hatáskörének lényeges kiterjesztése.

A fentiekben vázolt visszás helyzet megszüntetése végett elsősorban az kívánatos, hogy a szabadalomsértés tényálladékát minden esetben ugyanaz a kétfolyamodású szakkbíróság állapítsa meg, még pedig — mint erre egyetlen hivatott szervünk — a Szabadalmi Bíróság. A legminimálisabb követelmény, hogy minden olyan ügyben, amelyben szabadalomsértés ténye állapítandó meg, ezt a megállapítást törvényes intézkedésből egyedül és kizárólag a Szabadalmi Bíróság végezhesse és a rendes bíróság annak határozatát köteles legyen döntésénél alapul venni. Ez volna megnyugtató biztosítéka annak, hogy e téren jogbiztonság uralkodjék. Nem vitatható, hogy a Szabadalmi Bíróság, amely a szabadalmat megadta, elsősorban hivatott annak eldöntésére, hogy az általa adott védelem meddig terjed.

A helyzet gyökeres javítása csak oly megoldás lehet, amelynél legfeljebb a büntetés kiszabása tartoznék a büntető bíróságokra, minden egyéb szabadalomjogi, műszaki, magánjogi és egyéb kérdésben pedig egyedül a Szabadalmi Bíróság volna illetékes.

Szükség van-e a Kuria szerepére?

Sokban hasonló a helyzet a fentiekhez azoknál az ügyeknél, amelyeket a jelenleg érvényes törvényes intézkedések elsőfokon ugyan a Szabadalmi Bírósághoz, II. fokon azonban a Kuriához utalnak. Ezekben az ügyekben is (szabadalom megsemmisítési, negatív megállapítási perek) döntőszerepük természetesen a műszaki kérdésekkel szorosan összefüggő különleges szabadalomjogi kérdéseknek van. Nyilvánvaló, hogy megnyugtató döntés ezekben az ügyekben is csak olyan bíróságtól

várható, amelynek tagjai rendelkeznek a kellő műszaki és szabadalomjogi ismertekkel, továbbá a kellő gyakorlattal. A mai megoldás nem megfelelő. Az illetékes tanácsnak bármilyen nagy műszaki tudású ülnökökkel való kiegészítése nem nyugtatja meg a jogkereső közönséget. A törvény ez intézkedését annak idején idegen, nagy iparállamok jogszolgáltatásából helytelenül vették át. A konstrukció elsősorban a kis ügyforgalom miatt nem válhatott be, mert az ügyek sporadikus volta mellett még megfelelő joggyakorlat kifejlesztésére sem nyílt mód. Pusztán műszaki ismeretek pedig, bármily messzemenők is legyenek azok, a felmerülő kérdések eldöntéséhez nem elegendők, amint arra fent már rámutattam. Nyilván ez volt az indoka annak is, hogy az iparügyi kormányzat a Szabadalmi Bíróság műszaki bírái számára kötelező ipari tulajdonjogi szakkvizsga letételét kívánja előírni és ezzel az elsőfokú hatóság bírójának szakkép-

zettségét intézményesen biztosítani. Ez intézkedés logikus folytatása a rendes bíróságok illetékességének a fent érintett területekről való teljes kiiktatása és a Szabadalmi Bíróság hatáskörének oly mértékben való kiterjesztése lenne, hogy az eddig a Kuria hatáskörébe tartozó szabadalmi ügyekben is egyedül a Szabadalmi Bíróság legyen döntésre illetékes.

A szabadalomsértési ügyeknek a Szabadalmi Bíróság hatáskörébe való utalása a Szabadalmi Bíróság jelenlegi szervezetének érintetlenül hagyása mellett, nehézség nélkül lehetőséges és ezért sürgősen foganatosítandó. A jelenleg a Kuria kompetenciájába tartozó ügyek fenti értelemben való rendezése a Szabadalmi Bíróság szervezetében bizonyos változtatásokat tesz szükségessé, amelyek megvalósítása az ország újjáépítésével kapcsolatos és különös nehézségek nélkül megoldható feladat.

Kolos Aurél

Az augusztusi építőanyaggyártózkodási adatok az építőtevékenység élénkülésére mutatnak

Az augusztusi építőanyag termelés és fogyasztás a következőképpen alakult:

Szabvány fedéllemezről gyáraink 50.300 tekercset termeltek, a felhasználás ezt a mennyiséget meghaladta, amennyiben 58.000 tekercsre rugott. A hóvégi készlet az előző hónappal szemben csökkent és mindössze 42.300 tekercset ért el.

Kisméretű falazótéglából 13.800.000 db-ot, nagyméretűből pedig 3.100.000 db-ot termeltek a gyárak, a felhasználás pedig kisméretű téglából 11.600.000 db-ot, nagyméretűből pedig 3.100.000 db volt, ez utóbbi vonatkozásban tehát a fogyasztás teljes mértékben abszorbeálta a havi termelés mennyiségét. Az ikersejtéglatermelés 720.000, a fogyasztás pedig 640.000 db volt. A földégtéglatermelés 90.000, a fogyasztás pedig 70.000 db-ra növekedett.

6 cm-es válaszfaltéglából a termelés 415.000, a fogyasztás pedig 400.000-re rugott, míg a 10 cm-es válaszfaltéglából a megfelelő számok 95.000, és 44.000 voltak.

A hornyolt tetőcseréptermeles körülbelül 30%-kal multa felül a júliusi termelést és 13.400.000 db-ra emelkedett, a fogyasztás lépést tartott ezzel az emelkedéssel, amennyiben 13.200.000 db-ot tett ki. A hódfarkú tetőcserépnél a termelés 1.070.000, a fogyasztás pedig 600.000 volt.

Fayencemosdó-termelesünk 5.500 db-ra emelkedett (szintén több, mint a július havi), a fogyasztás azonban még ennél is magasabb, 6800 db volt. WC-csészéből a termelés 6400 db-ot, a fogyasztás pedig 8700 db-ot tett ki.

Az egyéb építőanyagok és építészeti kellékek vonalán a következőképpen alakult a helyzet:

Mész: Termelés 1700 vagón (azonos a júliusi eredménnyel), fogyasztás 1690 vagón.

Gipsz: Behozatal 51,3 vagón, fogyasztás 83,3 vagón. Az augusztus végén tárolt készlet mindössze 32 vagón.

Cement: Termelés 2600 vagón, (azonos a júliusival), fogyasztás 3900 vagón (júliusban mindössze 2700 vagón volt a tényleges fogyasztás). A cement volt az egyetlen építőanyagipari cikk, amelyből ebben a hónapban a táblaüvegen kívül kivitelünk volt. A kivittel 15 vagont tett ki.

A táblaüveggyártás mindössze 80.000 m²-t produkált, szemben a júliusi 95.000-rel, ezenkívül a behozatal 5000 m² volt. A kivitelünk 1200 m²-t, a hazai fogyasztás pedig 215.000 m²-t tett ki. A hóvégi készlet 120.000 m² táblaüveg volt, míg a szeptemberi termelési előirányzat 100.000 m² körül mozgott.

Tetőpala-termelesünk augusztusban 390.000 db-ra emelkedett a júliusi 260.000 db termeléssel szemben, a felhasználás azonban mindössze 340.000 db volt, kevesebb, mint júliusban. Az augusztusi hóban megmaradt készletek meghaladják a havi fogyasztás méreteit.

Betonkavics, bányakavics és bányahomok-termelesünk lényegesen meghaladta a havi szükségleteket, csupán folyami homokból termeltünk kevesebbet, mint amennyi augusztusban felhasználásra került.

Az általában megnagyobbodott termelési adatok, méginkább azonban a megnagyobbodott fogyasztási adatok azt bizonyítják, hogy augusztusban az építkezési tevékenység az eddiginél élénkebb ütemet vett. Valószínű, hogy szeptemberben ez az ütem megmarad.

Hirdessen

A MAGYAR IPARBAN